

Muuton hetki on NYT käsillä

Enemmän aiheesta
www.teeitse.com

Tämän leikkimökki-artikkelin 1. osa oli edellisessä lehdessä nro 10/04

Tilaaajilla vapaa pääsy

EDELISESSÄ LEHDESSÄ

- Lattia
- Seinät
- Kokoaminen

TÄSSÄ NUMEROSSA

- Katto
- Portaatt ja kaiteet
- Ovet ja ikkunat
- Leikkivälineet

Mökki alkaa hahmottua, kun katon limilaudoitus ja viimeiset pilarit on asennettu.

Ideoiltaan raikkaan ja erilaisen leikkimökin rakentaminen alkoi lehtemme edellisessä numerossa. Lapset häärivät varmasti jo malta-mattomina ympärillä ja vaativat mökin tekoa nopeasti valmiiksi. Tässä ovat mökin viimeiset teko-ohjeet. Kun ne on toteutettu, lapset pääsevät muuttamaan ja iloitsemaan mökistä koko loppukesän.

Puun runkoon porattuihin reikiin voi naputella tukevia puutappeja tai esimerkiksi naulauskulma-levyjä kiipeilytuiksi.

Katon teko mökkiin ...

KATTO

Limilaudoitus suojaa sateelta

Mallimökki katettiin tekijän ihailemilla lehtikuusilaudoilla, jotka käsiteltiin kertaalleen värittömällä ja peittäväällä puunsuojalla ennen kiinnittämistä. Mallin mukainen lautakate on kuitenkin paras tehdä kestopuulaudasta.

Laudat kiinnitetään limittäin kuin veneeseen, jolloin sadevesi pääsee valumaan pois. Kiinnitys aloitettiin alhaalta. Ylhäällä katonharjalla kahden lappeen välinen aukko peitettiin kaistalla itseliimautuvaa kattokuopaa.

Kate asennettiin rakenteelle, johon kuuluvat harjapuu (A), ylävaakapuut (B) ja kattokannattimet (C ja D). Kun harjapuu ja ylävaakapuut ovat paikoillaan, loput pilarit voi asentaa. Niiden sijoittaminen on helppoa, kun paikat voi mitata luotilangalla harja- ja ylävaakapuista.

Harjapuu (A) sijoitetaan päädyn ylimpien lautojen yläsyriin tehtyihin loviin. Sen pitää tulla noin 90 cm ulos porraspäädyssä ja 35 cm toisessa päädyssä. Tarkista, että päädyt ovat pystysuorassa ja kiinnitä harjapuu nautoilla/ruuveilla ja naulauslevyillä seiniin.

Ylävaakapuut (B) kiinnitetään 50 mm ruuveilla tai nautoilla. Niiden yläreunojen tulee olla linjassa seinien kanssa. Kulmapilarit (D edellisessä lehdessä) katkaistaan vaakapuiden yläsyryn tasalta. Vaakapuut kiinnitetään 75/70 mm nautoilla tai ruuveilla.

Kattokannattimet (C ja D) sahataan yläpäistään vinoiksi kulmaan, jossa pää sopii harjapuuhun (A). Alapää ulottuu noin 10 cm seinän tasoa ulommaksi. **Mittaa ja sahaa lovet** seiniin ja ylävaakapuuhun (B) ja kiinnitä ne yläsyrrät samalle tasalle.

Aseta kattokannattimet loviin ja tue ne ylävaakapuuhun. **Kiinnitä kattokannattimet** seiniin 15 x 50 x 50 mm kulmarauodoilla tai vastaavilla naulauslevyillä ja 20 mm yleisruuveilla tai kampanautoilla.

Sahaa kattokannattimien yläpäiden ja harjapuun yhtymäkohtaan tukipalat (E). **Kiinnitä kattokannattimet (C ja D) harjapuuhun** tukipalojen välityksellä 70 mm yleisruuveilla. Ruuveille on aiheellista porata esireiät ainakin tukipalaan.

Mökin katto katettiin lehtikuusilaudoilla (G). Ne **kiinnitettiin limittäin kuin laudat veneen laitaan** alaräystäältä aloittaen. Varmempaa on tehdä katto kestopuusta, jos lautakatto ylipäätyään halutaan tehdä.

Katon harjan saumaan kahden ylimmän kattolaudan välisen raon peitteeksi ja tiivisteeksi asennettiin kaistale itseliimautuvaa bitumikermiä eli kattokuopaa.

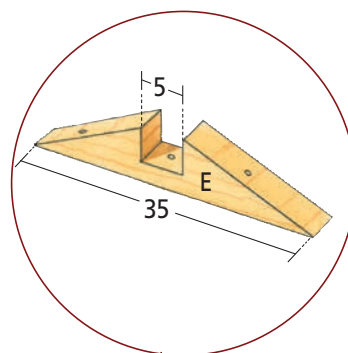
Päätyjen räystäslaudat (H ja J) sovi-tettiin katon kaltevuuteen ja kiinnitettiin 50 mm yleisruuveilla (naulakiinnitys yhtä hyvä) pilareihin ja katelautojen päihin.

Sido luotilanka harjapuun päähän ja sitten ylävaakapuihin ja **merkitse paikka maan pintaan**. Näin saat viimeisten pilareiden (osat **C**, **E** ja **F** lehden edellisessä numerossa) tarkat paikat. Junttaa pilarien tarvitsemat paalunjalat tai kierrä ruuvijalat maahan.

Sovita pilarit pystysuoraan ja sahaa ne oikeaan pituuteen. Sahaa keskimmäisten pilareiden päihin lovet harjapuulle (A) ja reunimmaisii lovet ylävaakapuille (B). Kiinnitä osat 75/70 mm nautoilla tai yleisruuveilla.

Harjapuu (A) ja kattokannattimet (D + C) tuetaan ja liitetään toisiinsa yllä nähtävillä tukipaloilla (E).

Tarvikeluettelo

KATTO

50 x 100 mm soiroa

- 1 harjapuu (A), 295 cm

25 x 125 mm lautta

- 2 ylävaakapuuta (B), 295 cm
- 1 asennuslautta (F), noin 115 cm (palomiehentangon kiinnitykseen)
- 5 tukipalaa (E), 35 cm (kattokannattimien alle)

38 x 70 mm lautta

- 5 kattokannatina (C), 100 cm
- 5 kattokannatina (D), 135 cm

25 x 150 mm painekyllästettyä lautta

- 18 lautta (G), 300 cm

22 x 100 mm lautta

- 2 räystäslautaa (H), 110 cm
- 2 räystäslautaa (J), 145 cm

Lisäksi

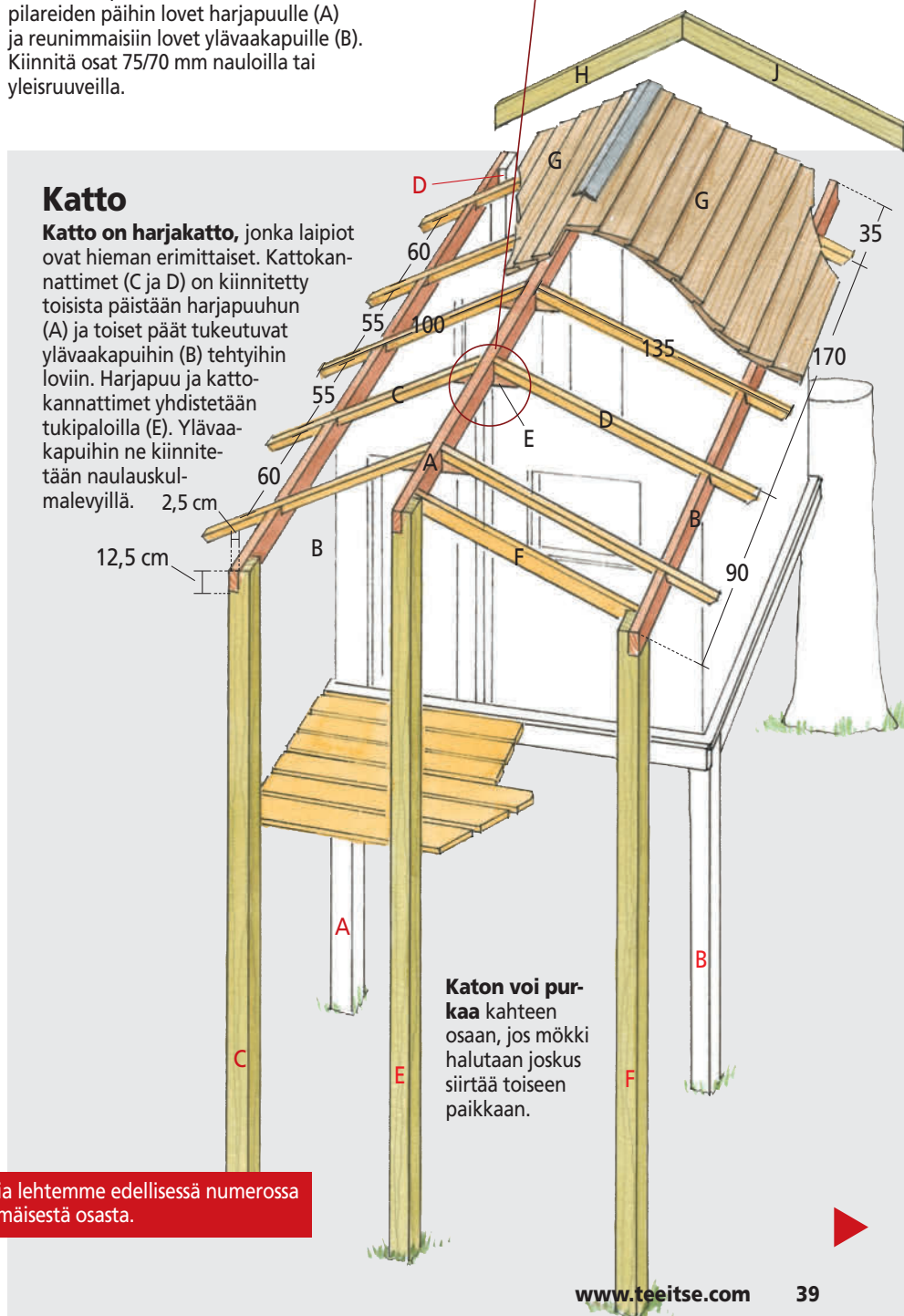
- 20, 50 ja 75/70 mm nautoja tai yleisruuveja kiinnityksiin. Naulat kuumasinkittyjä, ruuvit mielellään ruostumatonta terästä, ainakin ne ruuvit, joilla kiinnitetään kestopuuta.
- 12 kpl 15 x 50 x 50 mm naulauskulmalevyjä tai kulmarautoja kattokannattimien ja harjapuun kiinnityksiin
- 3 rullaa 20 cm leveää itseliimautuvaa bitumikerminauhaa

Hinta yhteensä: noin 200 euroa.

Katto

Katto on harjakatto, jonka laipiot ovat hieman erimittaiset. Kattokannattimet (C ja D) on kiinnitetty toisista päistään harjapuuhun (A) ja toiset päät tukeutuvat ylävaakapuihin (B) tehtyihin loviin. Harjapuu ja kattokannattimet yhdistetään tukipaloilla (E). Ylävaakapuihin ne kiinnitetään naulauskulmalevyillä. 2,5 cm

12,5 cm

Katon voi purkaa kahteen osaan, jos mökki halutaan joskus siirtää toiseen paikkaan.

Punaisin kirjaimin merkityt osat ovat lattian osia lehtemme edellisessä numerossa olleesta tämän leikkimökin teko-ohjeen ensimmäisestä osasta.

PORTAAT

Helpoin tie kiivetä mökkiin

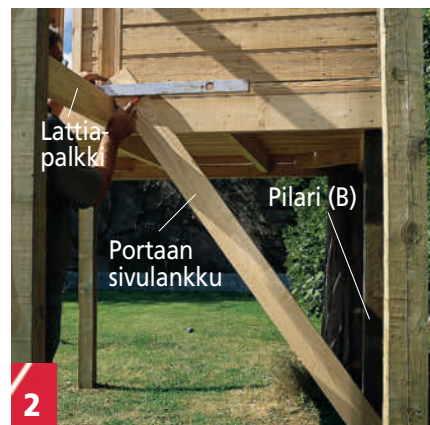
Lapset kiipeävät mielellään leikkimökkiinsä puolapuita tai puunrunkoa pitkin. Mallileikkimökissämme on kuitenkin myös tavalliset portaat, joita äiti ja isä voivat käyttää tullessaan vierailulle mehkannun ja leivonnaisten kanssa.

Portaiden sivukannattimet tehdään kahdesta 38 x 150 mm laudasta. Portaiden kaltevuus näkyy kuvasta 2. Kun kaltevuus on mitattu ja merkitty puutavaraan, sahataan askelmien lovet.

Varmuuden vuoksi portaat on varustettu myös kaiteella. Kaiteena on pätikä sinkittyä vesijohtoputkea, joka kiinnitetään pystypilariin ja lattian kannatinpalkkiin putkenkannattimilla. Kaiteen sopiva korkeus on noin 70 cm portaan askelmien tasosta. Putken terävät päät suljetaan puupalloilla tai -tapeilla.

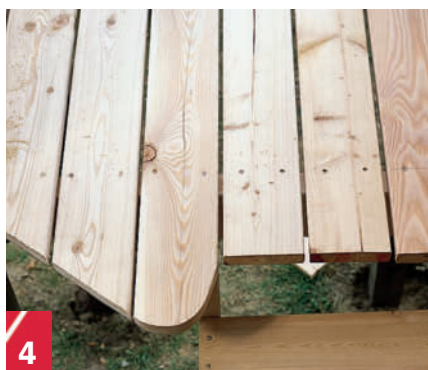
1 **Porrastasanteen kannatinpalkit (M) kiinnitetään** palkkikengillä mökin etupuolen lattiapalkkeihin (J) ja pilareihin (C ja E). Kaikki osat ovat lattian tarveaineluettelossa lehtemme edellisessä numerossa, jossa on mökin teko-ohjeen ensimmäinen osa.

2 **Määritä portaiden nousu** asettamalla toinen sivulankku (K) pilarista (B) tasanteen yläreunalle. Sitten piirrä askelmien paikat tähän lankkuun. Tee merkinnät vesivaakaa käyttäen vaakatasoon ja kiinnitä askelmat 50 mm nauloilla tai yleisruuveilla.

3 **Portaat kiinnitetään** tasan lattian kannatinpalkkeihin (M). Portaan kannatinlankku naulataan 125 mm nauloilla (tai 120 mm ruuveilla) kiinni. Sivulankku kiinnitetään myös alapäästä pilariin.

4 **Tasanteen lattia tehdään** lopuista lattialaudoista (R ja S, osat lattian tarveaineluettelossa lehtemme edellisessä numerossa). Kolme ulointa jätetään pitkiksi, että lapset ulottuvat helpommin palomiehentankoon.

VINKKI

Pidä pienimmät pois portailta

Pane alimpien parin askelman päälle vinoon vankka levynpala. Se estää pienimpiä lapsia kiipeämästä yksin mökkiin.

VINKKI

Kaide ja puolapuut puusta

Kaiteet on suositeltavampaa tehdä puutavarasta kuin teräsputkesta. Materiaaleiksi sopivat 33 mm puutanko sekä 33 x 45/70 mm rima kulmat pyöristettynä.

PUOLAPUUT JA KAITEET

Teräsputki kestää tikkaiden puolina

Puolapuut ja kaiteet on valmistettu sinkitystä putkesta. Ratkaisu on vankka, mutta ei järin lapsiystävällinen ratkaisu pakkasilla.

Puolapuiden askelmat asennetaan pilareiden väliin niin, ettei putkien teräviä päitä jää esiin. Kaiteiden 1 ja 2 putket porataan myös toisesta päästä pilareiden sisään, mutta vastakkaiseen päähän mökin seinää vasten täytyy kiinnittää pari yksinkertaista pystypuuta (R). Putket työnnetään pystypuiden reikiin ennen kuin toiset päät työnnetään pilareihin porattuihin reikiin. Sen jälkeen pystypuut kiinnitetään seinään 50 mm nauloilla tai yleisruuveilla.

Kaiteen 3 pystypuut (S ja T) kiinnitetään lattiapalkkiin kahdella lukkokan-taruuvilla ja lattiaan naulauslevyllä.

1 **Puolapuiden puolet asennetaan** poraamalla 28 mm reiät suoraan toisen pilarin läpi. Vesivaa'an avulla reiän paikka kohdistetaan toiseen pilariin ja reikä porataan. Nämä reiät ulottuvat vain 3–4 cm pilarin sisään.

2 **Puolille poratut reiät suljetaan** 28 mm puutangosta tehdyillä tai sopivasta rimasta veistetyillä tulpilla. Levitä tulppiin liimaa ja naputa ne sisään. Saha ne liiman kuivuttua poikki pilarin sivun tasalta.

OVET JA IKKUNAT

Hieno puusepäntyo täydentää rakenteen

Kaksi samanlaista ovea ja kolme samanlaista ikkunaa täydentävät leikkimökin julkisivun. Ne kaikki tehtiin paikalla rimoista ja listoista.

Ovet

Ovet tehdään kehykselle, joka kootaan kahdesta pystylistasta (AA) ja poikkilistoista (BB) 50 mm ruuveilla tai nautoilla. Kehys on viisi millia oviaukon mittoja pienempi. Tämän jälkeen ovi päällystetään lautapaneelilla (CC), joka kiinnitetään 35 mm nautoilla.

Jos oveen halutaan kuvan kaltainen ikkuna, sen aukko sahataan valmiiseen oveen. Ikkuna-aukko kehystetään 15 x 19 mm reunalistoilla, jotka sovitetaan jiiriin ja kiinnitetään sinkityillä, pienikantaisilla nautoilla. Lasiksi valittu akryyli-

tai muu muovilevy kiinnitetään värittömällä silikonimassalla ja ovi aukkoonsa kahdella lehtisaranalla.

Oviaukon ympärille naulataan kehyslistat sinkityillä pienikantaisilla nautoilla. Lopuksi asennetaan haka tai työntösalpa, jotta ovi pysyy kiinni.

Ikkunat

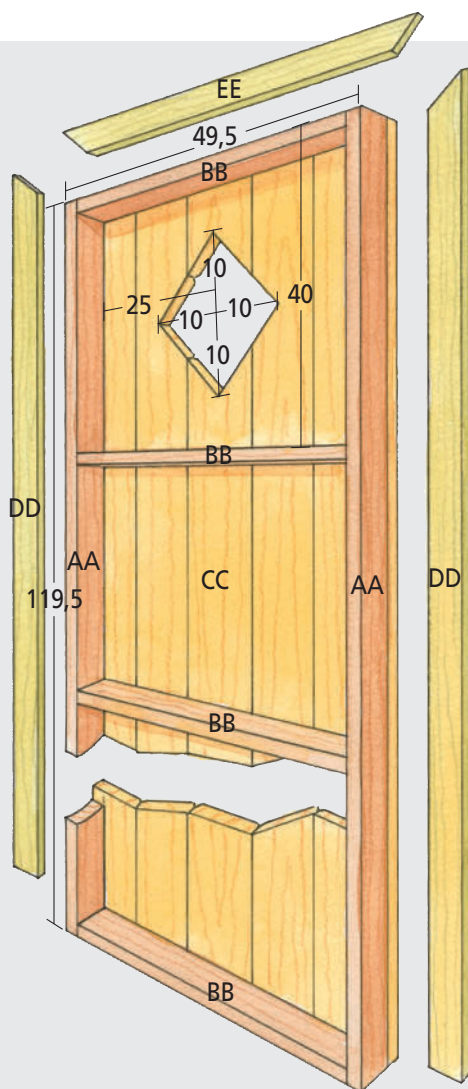
Puitelistat (HH) ja (JJ) kootaan kehukseksi mittaan 45 x 60 cm. Kiinnitykset tehdään 50 mm nautoilla tai ruuveilla. Välipuitteet (LL ja KK) lovetaan ristikkäin toisiinsa. Työvaiheet: 1. Merkitse viivat kohtiin, joissa listat menevät ristikkäin. 2. Sahaa lovet listojen puoliväliin viivojen mukaan. 3. Poista taltalla puu sahausjälkien välistä. 4. Liimaa listat yhteen ristikoksi ja asenna ristikot

ikkunanpuitteisiin. Sen jälkeen voit kiinnittää puitteisiin kehyslistat, jotka ulottuvat noin 25 mm päähän puitteesta ja kootaan kulmissa jiiriin. Lopuksi liimataan muovilevyt puitteisiin kirkkaalla silikonilla. Ikkunat ovat tämän jälkeen valmiit asennettaviksi aukkoihinsa.

VINKKI

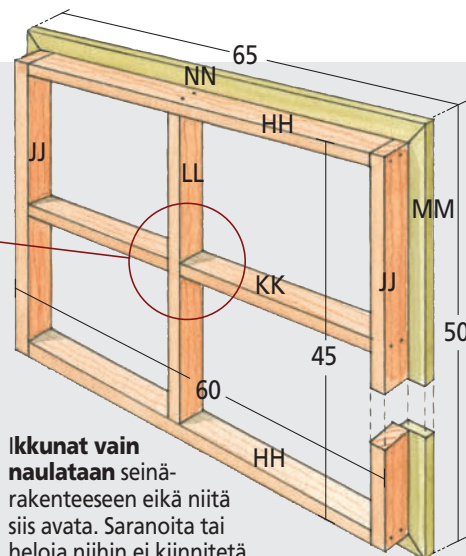
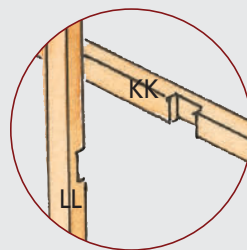
Pyöristä puitteiden reunat

Ikkunan osien ja kehysten kaikki ulkokulmat voi pyöristää silotushöylällä ja hiomapaperilla tai yläjyrsimen pyöristysterällä. Pyöristä kulmat ennen puitteistojen (NN ja MM) kiinnitystä.

Kaksi ovea tehdään kokoomalla listoista (AA ja BB) kehukset ja laudoittamalla ne lautapaneelilla (CC).

Välipuitteet kootaan **lovi-liitoksella** lovet vastakkain.

Ikkunat vain naulataan seinärakenteeseen eikä niitä siis avata. Saranoita tai heloja niihin ei kiinnitetä.

Tarvikeluettelo

OVI

21 x 33 mm listaa

- 2 kehyslistaa (AA), 119,5 cm
- 4 poikkilistaa (BB), 42,9 cm

12 x 95 mm lautapaneelia

- 6 lautaa (CC), 119,5 cm

9 x 45 mm listaa

- 2 kehyslistaa (DD), 125 cm
- 1 kehyslista (EE), 60 cm

15 x 19 mm reunalistaa

- 4 ikkunan reunalistaa (FF), 125 cm

3 mm akryylilevyä

- 1 levy (GG), 30 x 30 cm

Lisäksi

- 2 lehtisaranaa 50 x 50 mm
- 35 ja 50 mm sinkittyjä nautoja tai ruuveja
- 30 mm sinkittyjä kannattomia nautoja
- kirkasta silikonimassaa

- 1 työntösalpa tai haka

Hinta yhteensä: noin 25 euroa

Tarvikeluettelo

IKKUNA

21 x 33 mm listaa

- 2 puitelistaa (HH), 55,8 cm
- 2 puitelistaa (JJ), 45 cm
- 1 välipuite (KK), 55,8 cm
- 1 välipuite (LL), 40,8 cm

9 x 45 mm listaa

- 2 kehyslistaa (MM), 50 cm
- 2 kehyslistaa (NN), 65 cm

3 mm akryylilevyä

- 1 levy, 45 x 60 cm

Lisäksi

- 50 mm sinkittyjä nautoja tai ruuveja
- 30 mm sinkittyjä kannattomia nautoja
- kirkasta silikonimassaa

Hinta yhteensä: noin 15 euroa

Ikkunapuitteet naulataan kokoon listoista. Sisäpuolinen kehys sopii seinään jätettyyn aukkoon ja ulompi kehystä ikkunan kauniisti. Maalaa ikkunat vasta asennuksen jälkeen.

Maalaukset

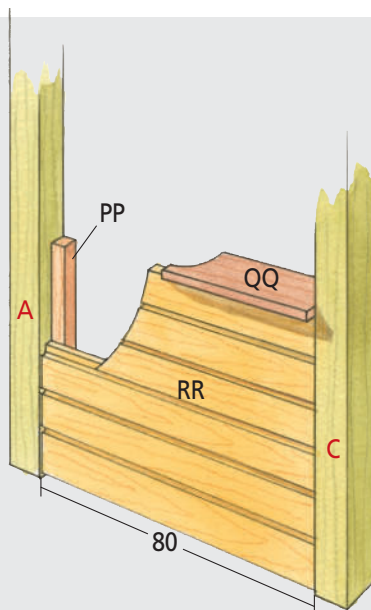
Mallileikkimökkimme tehtiin **pääasiassa lehtikuusesta**. Lehtikuusen säänkestävyys on hyvä, mutta ei läheläkään kestopuun luokkaa. Normaalioloihin mökin puutavaraksi riittää tavallinen puutavara, joka suojataan värittömällä puunsuojalla ja maalataan mielellään myös pohjamaalilla sekä maalataan valmiiksi.

Sivele puutavaraan mieluiten kaksi kertaa **väritöntä puunsuojaa** ennen asennuksia tai heti rakentamisen jälkeen. Sitten maalaat pinnat öljypitoisella pohjamaalilla ja valmiiksi **1-2 kertaan talomaalilla**. Kestävyys kannalta kuvattu ratkaisu on paras.

Kioskin luukku

Leikkimökin leveällä alalaudalla varustettu luukku on viitteellinen, mutta silti se sopii monenlaisiin leikkeihin. Se voi olla nukketeatteri, kaupan myyntipöytä, kioskin luukku tai jopa televisio.

Pöydäksi asennetaan lauta (RR), joka kiinnitetään rimoihin (PP). Ne on kiinnitetty pilareihin (A ja C edellisen lehden artikkelissa). Lopuksi lauta (QQ) naulataan tai ruuvataan kiinni ylhäältä.

Pöytä muuttuu hetkessä **mukavaksi jäätelökioskiksi**, kun lapset tuovat sen eteen muutaman pöydän ja tuolin.

Tarvikeluettelo

MYYNTIPÖYTÄ

25 x 120 mm ulkoverhouslauta seinälaudaksi

- 7 lautaa (RR), 80 cm

25 x 150 mm lautaa

- 1 lauta (QQ), 80 cm

25 x 50 mm rimaa

- 2 seinälaudoutuksen tukirimat (PP), 75 cm

Lisäksi

- 50 mm nauvoja tai ruuveja listojen ja lautojen kiinnitykseen

Hinta yhteensä: noin 10 euroa.

"Minä liu'un alas ensin..." Palomiehentanko on **pikkupojille hyvin tärkeä** varuste.

Palomiehentanko

Joka paikasta täytyy päästä pois vauhdilla vihollisen hyökätessä. Tässä leikkimökissä nopein pakotie on vesijohtoputkesta tehty palomiehentanko.

Putken (SS) yläpäähän porataan kaksi 8 mm reikää, joista putki voidaan kiinnittää asennuslaudan (F) läpi ruuveilla. Sen jälkeen asennuslauta ruuvataan kiinni katon alle kattokannattimen kylkeen. (ks. piirros kattorakenteista artikkelin alussa). Palomiehentangon alapää kaivetaan noin 50 cm maahan.

Tarvikeluettelo

PALOMIEHENTANKO

1,5" vesijohtoputkea

- 1 putki (SS), noin 360 cm

Lisäksi

- 2 kpl 8 x 70 mm koneruuveja aluslevyineen ja muttereineen

Hinta yhteensä: noin 15 euroa.